

Reactie op bezorgdheid over beleggingen in Shell Nigeria

12 december 2012 - In de documentaire 'Hallo wereld, hier olieramp' werden beelden getoond van vreselijke milieuvervuiling. Hierop hebben wij reacties ontvangen met de oproep om niet langer te investeren in Shell in Nigeria, zolang zij verantwoordelijk is voor milieuvervuiling. In Nigeria voltrekt zich al jaren een milieuramp.

Op basis van de documentaire is de conclusie dan ook snel getrokken dat beleggen in Shell niet past bij een pensioenfonds dat verantwoord beleggen hoog in het vaandel heeft. Wij delen uw zorg over de ernstige situatie in Nigeria. Toch beleggen wij in Shell en dat zullen wij voorlopig ook blijven doen. Graag leggen wij u uit waarom wij van mening zijn dat dit niet strijdig is met onze beleid voor verantwoord beleggen.

In de documentaire toont Shell zich niet bereid om in gesprek te gaan over de situatie in Nigeria. Dat beeld komt niet overeen met onze eigen waarneming. Wij kennen Shell als een open onderneming die bereid is tot discussie over moeilijke onderwerpen, waaronder zeker ook de situatie in Nigeria. Sinds 2010 hebben wij de onderneming negen keer ontmoet om de situatie in Nigeria te bespreken, waarbij we gesprekken hebben gevoerd met het lokale management, maar ook de algemene directie van Shell. Daarnaast hebben we de onderneming enkele malen schriftelijk aangesproken op de situatie in Nigeria. Shell geeft uitleg over de situatie en de acties die het onderneemt om die situatie te verbeteren, maar er wordt ook geluisterd naar de kritiek en er wordt iets mee gedaan, bijvoorbeeld ten aanzien van meer openheid over de vervuiling. Shell heeft inmiddels een speciale website met alle informatie over lekkages.

Uit onze gesprekken met Shell hebben wij geleerd dat de situatie van de onderneming in Nigeria erg lastig en complex is. Shell is aandeelhouder van het consortium Shell Petroleum Development Company of Nigeria Ltd (SPDC). Shell bezit 30% van de aandelen. Meerderheidsaandeelhouder is NNPC, het Nigeriaanse staatsoliebedrijf. Het consortium draagt Shell's naam, omdat het de

uitvoerder is. Daarmee draagt Shell extra verantwoordelijkheid voor een goede bedrijfsvoering. Shell heeft een lange en bewogen historie in Nigeria. Dieptepunt waren de grootschalige protesten van de lokale bevolking in Ogoniland in de jaren '90. Die protesten hebben ervoor gezorgd dat Shell zich in 1993 overhaast uit het gebied terugtrok. SPDC heeft sindsdien geen activiteiten meer ontplooid in het gebied (dat ongeveer zo groot is als de provincie Utrecht). Het is lang te onveilig geweest voor SPDC en voor bedrijven die voor SPDC werken. Wel loopt er nog een belangrijke pijplijn van het consortium door Ogoniland, de Trans-Niger pipeline.

De documentaire 'Hallo wereld, hier olieramp' gaat over Ogoniland. De vervuiling die wordt getoond kan voor een deel worden toegeschreven aan SPDC. De Trans-Niger pijplijn is in de afgelopen jaren enkele malen gescheurd. De pijplijn is verzwakt - onder andere door sabotage - en onderhoud is dan ook noodzakelijk. Een groot deel van de vervuiling in het gebied is een direct gevolg van diefstal en sabotage. Het is bekend dat diefstal op grote schaal plaatsvindt. Dit gebeurt georganiseerd, en met medeweten van corrupte lokale bestuurders is in het gebied een hele industrie met illegale raffinaderijen ontstaan. Veiligheid speelt bij deze illegale activiteiten nauwelijks een rol, en ze gaan dan ook regelmatig gepaard met vervuiling.

Het is sinds 2009 minder onveilig voor SPDC in Ogoniland. SPDC is dan ook weer begonnen met onderhoud aan de pijplijn en met het opruimen van de vervuiling die afkomstig is van SPDC-eigendom, ongeacht of het consortium schuld heeft aan de vervuiling. Toch zijn er nog steeds gebieden die ernstig zijn vervuild en blijken niet alle vervuilde plekken voldoende schoongemaakt. Shell geeft dit toe en heeft verklaard dit te willen oplossen. Plekken die zijn schoongemaakt worden geïnspecteerd en er wordt extra geïnvesteerd in capaciteit om de vervuilde gebieden schoon te maken. Maar er is in de jaren dat het voor SPDC onveilig was, wel een enorme achterstand opgelopen.

Voor de aanpak van de overige vervuiling is de Nigeriaanse overheid verantwoordelijk. De Nigeriaanse overheid is pas in augustus van dit jaar gestart met die aanpak, maar heeft nog geen bereidheid getoond om serieus te investeren in het schoonmaken van de regio. Als uitvoerder van SPDC heeft Shell hier ook regelmatig direct last van. Aandeelhouder NNPC is niet altijd bereid tot het investeren in milieumaatregelen.

Wij zijn kritisch op Shell's prestaties in Nigeria en laten de onderneming dat regelmatig weten. Wij begrijpen de complexiteit van de situatie, waarbij politiek

en misdaad het voor SPDC lastig maken om te opereren op een manier die internationaal aanvaardbaar is, maar dat ontslaat Shell niet van zijn verantwoordelijkheid. Shell moet dan ook een leidende rol vervullen in de oplossing van het milieuprobleem. De Trans-Niger pijplijn moet voldoen aan de hoogste standaarden, vervuiling moet sneller worden opgeruimd en gedupeerden van vervuiling waarvoor SPDC schuld draagt, moeten snel en ruim worden gecompenseerd. Gedupeerden van vervuiling door sabotage en diefstal worden niet gecompenseerd. Dat is hard, maar wel begrijpelijk. Indien ook in die gevallen schadevergoeding zou worden betaald, dan zou dat een extra motivatie kunnen zijn om sabotage te plegen. Uiteraard moet de schade wel snel worden hersteld, om de gevolgen voor de gedupeerden te beperken.

Shell heeft verklaard alle vervuiling afkomstig van de SPDC-eigendom te zullen schoonmaken. Ook zullen SPDC-eigendommen die in 1993 in de haast zijn verlaten, beter worden afgesloten. Daarnaast heeft het consortium plannen voor het aanleggen van een nieuwe pijpleiding door het gebied. In onze gesprekken met Shell houden wij de onderneming hieraan. Tijdens die gesprekken dringen wij er bij de onderneming op aan om sneller te zorgen voor een aanvaardbare oplossing van de problemen in Ogoniland, door druk te blijven uitoefenen op de Nigeriaanse overheid en samen te werken aan financiering van de schoonmaak van het gebied. Op die manier houden wij, net als partijen als Milieudefensie en Amnesty international, de druk op de onderneming hoog en denken wij bij te dragen aan de oplossing.

Wij zijn ervan overtuigd dat wij met deze actieve opstelling op een verantwoorde wijze aandeelhouder van Shell kunnen zijn. Shell heeft een inhaalslag te maken in Ogoniland. De onderneming zal moeten laten zien dat het ook daar zijn verantwoordelijkheid neemt en die inhaalslag daadwerkelijk maakt.